

लोक सेवा आयोग
नेपाल राष्ट्र बैंक, प्रशासन, अधिकृत तृतीय, सहायक निर्देशक पदको
प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षा

२०७६।११।१५

पत्र : द्वितीय
समय : ४ घण्टा

पूर्णाङ्क : १००

विषय : **Economics** (अर्थशास्त्र)

प्रत्येक खण्डको उत्तर छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ । अन्यथा उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।

खण्ड 'क'

५० अङ्क

१. उपभोक्ताको मागको सिद्धान्तमा Samuelson's Revealed Preference Hypothesis लाई प्रमुख कोशे ढुंगाको रूपमा मान्नु उपयुक्त छ ? विवेचनात्मक मूल्यांकन गर्नुहोस् । १०
Is it suitable to consider Samuelson's Revealed Preference Hypothesis as a major milestone in the consumers' theory of demand? Critically examine. 10
२. नेपालको विद्यमान पर्यटन नीति अनुसार ग्रामिण पर्यटन उद्योग प्रवर्द्धनका लागि अवलम्बन गरिएको कार्यनीतिहरूको कार्यान्वयन अवस्थाबारे उल्लेख गर्नुहोस् । १०
As per the existing Tourism Policy, elaborate the situation of implementation of adopted working policies for the promotion of Rural Tourism Industry. 10
३. नेपालमा व्यापार घाटाको तत्वहरू के के हुन् ? यसले समष्टिगत आर्थिक सूचकांकमा कस्तो प्रभाव पार्दछ ? कारणसहित लेख्नुहोस् । ४+६=१०
What are the factors of trade deficit in Nepal ? How does it affect on the macroeconomic indicators? Write down with reasons. 4+6=10
४. मुलुकको वित्तीय नीतिको उपकरणहरूले अर्थतन्त्रको लक्ष्य प्राप्त गर्न के कसरी योगदान पुऱ्याउँछ ? नेपालको सन्दर्भमा ती उपकरणहरूको प्रभावकारिताबारे चर्चा गर्नुहोस् । ५+५=१०
How do the instruments of fiscal policy of a country can contribute to achieve the target of an economy ? In reference to Nepal, discuss about the effectiveness of those instruments. 5+5=10
५. Static models अन्तर्गत Baumol को Sales Revenue Maximization Hypothesis of Single-Product Model (बिज्ञापनरहित) बारेमा सफा चित्रसहित चर्चा गर्नुहोस् । १०
Discuss with a neat diagram about Baumol's Sales Revenue Maximization Hypothesis of Single-Product Model (without advertising) under static models. 10

प्रशासन, अधिकृत तृतीय, सहायक निर्देशक - 2

खण्ड 'ख'

५० अङ्क

६. नवशास्त्रीय आर्थिक वृद्धिको सिद्धान्त हेरोड-डोमर आर्थिक वृद्धिको सिद्धान्तसँग कसरी फरक छ ? उदाहरणसहित पुष्टि गर्नुहोस् ।
How does the Neoclassical Growth Theory differ with Harrod-Domar Growth Theory ? Justify with illustrations. १०
७. ब्याजदरमा Theory of Equilising and Non-equilising Differences भन्नाले के बुझिन्छ ? ब्याजदरमा फरक पर्नाका कारणहरूमाथि प्रकाश पार्नुहोस् ।
What is meant by Theory of Equilising and Non-equilising Differences in interest rates ? Highlight on the reasons of differences in the rate of interest. ३+७=१०
८. विदेशी विनिमय दरका निर्धारक तत्वहरू प्रष्ट पार्नुहोस् । यो दरले मुलुकको भुक्तानी सन्तुलनमा कसरी प्रभाव पार्दछ ? वर्णन गर्नुहोस् ।
Clarify the determinant factors of foreign exchange rate. How does this rate affect the balance of payment of a country ? Mention. ५+५=१०
९. IS-LM ढाँचाभित्र IS फलन र LM फलनको लोचकताले आम्दानीस्तर र ब्याजदर निर्धारणमा पार्ने प्रभावबारे सचित्र स्पष्ट पार्नुहोस् ।
Within the framework of IS-LM, clarify with a diagram about the effects of elasticities of IS functions and LM functions on the determination of rate of interest and level of income. १०
१०. मुद्रा आपूर्तिको एच सिद्धान्तको प्रमुख समीकरण प्राप्त गर्नुहोस् । केन्द्रीय बैंकको Balance Sheet Identity का तत्वहरूले एच लाई कसरी प्रभाव पार्दछ ? प्रष्ट पार्नुहोस् ।
Derive the Key equation of H Theory of Money Supply. How do the factors of Balance Sheet Identity of Central Bank affect H ? Clarify. ५+५=१०

:: समाप्त ::

1/8

लोक सेवा आयोग
नेपाल राष्ट्र बैंक, प्रशासन, अधिकृत तृतीय, सहायक निर्देशक पदको
प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षा

२०७६/१९/१६

पत्र : तृतीय
समय : ४ घण्टा

विषय : Management (व्यवस्थापन)

पूर्णाङ्क : १००

प्रत्येक खण्डको उत्तर छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ । अन्यथा उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।

खण्ड 'क'

५० अङ्क

१. व्यवस्थापनको इतिहासमा मानव सम्बन्ध अवधारणाको शुरुवात र महत्त्वको बारेमा संक्षिप्त चर्चा गर्नुहोस् । साथै, नेपालको सार्वजनिक क्षेत्रको व्यवस्थापनमा यस अवधारणाको प्रयोगको मूल्याङ्कन गर्नुहोस् ।

५+५=१०

In the history of management, briefly discuss about the emergence and importance of human relations approach. In addition, assess the application of this approach in public sector management of Nepal.

5+5=10

२. रणनीतिक योजना निर्माणमा सम्बोधन गर्नुपर्ने रणनीतिक मुद्दाहरूको पहिचान गर्नु र तिनलाई स्पष्ट व्याख्या गर्नु सबैभन्दा महत्वपूर्ण कार्यमध्ये एक हो । कुन विश्लेषणात्मक अभ्यासहरूले रणनीतिक योजनाकारलाई यस्ता रणनीतिक मुद्दाहरूको छनौट गर्न सहयोग पुऱ्याउँछन् ? उपयुक्त दृष्टान्तहरूसहित वर्णन गर्नुहोस् । ती विश्लेषणात्मक अभ्यासहरू सम्पन्न गर्ने मुख्य विधिहरू स्पष्ट पार्नुहोस् ।

६+४=१०

One of the most important tasks in the formulation of strategic plan is to identify and articulate strategic issues to be addressed. Which analytical practices enable the strategic planner to select such strategic issues ? Elucidate with suitable examples. Clarify the major techniques for carrying out those analytical practices.

6+4=10

३. अन्तरक्रियात्मक र रूपान्तरकारी नेतृत्व बीचका मुख्य भिन्नताहरू के के हुन् ? तिनीहरूको अवधारणा तथा तिनले पार्नसक्ने संगठनात्मक प्रभावहरूमा जोड दिँदै व्याख्या गर्नुहोस् । यी दुई प्रकारको नेतृत्वको दृष्टिकोणबाट नेपाली वित्तीय संस्थाहरूमा भएको नेतृत्वको स्वभावबारे टिप्पणी गर्नुहोस् ।

७+३=१०

What are the main differences between the transactional and transformational leadership ? Explain by focusing on their concepts and the organizational effects they are likely to produce. Comment on the nature of leadership in Nepalese financial

प्रशासन, अधिकृत तृतीय, सहायक निर्देशक - 2

४. गुणस्तरीय कार्य जीवनले कर्मचारीलाई काम गर्न कसरी उत्प्रेरित गर्दछ ? नेपालको सार्वजनिक क्षेत्रको संगठनहरूमा गुणस्तरीय कार्य जीवन सुधारका लागि के गर्नुपर्दछ ? व्याख्या गर्नुहोस् । १०
How does Quality of Work Life motivate employees to work ? What measures should be adopted to improve Quality of Work Life in the Nepalese public sector organizations ? Explain. 10
५. नेपालका सरकारी स्वामित्वका संस्थानहरूमा रणनीतिक मानव श्रोत व्यवस्थापनका प्रमुख चुनौतीहरू के के हुन् ? मानव श्रोत व्यवस्थापनमा हेलचेक्र्याइँका कारण यस्ता धेरै संस्थानहरूले कमजोर कार्यसम्पादन गरिरहेका छन् भन्ने भनाइसँग सहमत हुनुहुन्छ ? कारणसहित व्याख्या गर्नुहोस् । ५+५=१०
What are the major challenges of strategic human resource management in the state-owned enterprises of Nepal ? Are you agreed with the argument that many such enterprises are performing poorly because of negligence in human resource management? Explain with reasons. 5+5=10

खण्ड 'ख'

५० अङ्क

६. वित्तीय डेरिभेटिभ्स भनेको के हो ? यसका जोखिम र फाइदाहरू के के हुन् ? ती जोखिम र फाइदाहरूलाई कसरी व्यवस्थापन गर्न सकिन्छ ? सुझावहरू दिनुहोस् । ३+४+३=१०
What is a financial derivatives ? What are its risks and benefits ? How can those risks and benefits be managed ? Suggest. 3+4+3=10
७. के वित्तीय संस्थाहरूको आधिक्यता नै अर्थतन्त्रको विकासको अवस्था र परिपक्वताको सूचक हो ? तपाँइको धारणा राख्नुहोस् । वित्तीय संस्थाले मुलुकको आर्थिक विकासमा योगदान गर्न कस्तो संस्थात्मक विशेषताहरूमा प्राथमिकता दिनुपर्छ ? नेपालको वित्तीय संस्थाहरूको सन्दर्भमा व्याख्या गर्नुहोस् । ४+६=१०
Is abundance of financial institutions an indicator of maturity and state of development of an economy? Give your opinion. In which institutional characteristics should the institutions emphasize to contribute in the economic development of a country. Explain in the context of the financial institutions of Nepal. 4+6=10

८. समष्टिगत विवेकशील नीतिको बारेमा उल्लेख गर्नुहोस् । यो नीतिको माध्यमबाट वित्तीय क्षेत्रको स्थिरता कसरी कायम गर्न सकिन्छ ? चर्चा गर्नुहोस् ? नेपाली अर्थतन्त्रको सन्दर्भमा उदाहरणसहित चर्चा गर्नुहोस् ।

४+६=१०

Elaborate about the macroprudential policy. How can the stability of financial sector be maintained through this policy ? Discuss with illustrations, In the context of Nepalese economy.

4+6=10

९. मुनाफा आधिक्यकरण भनेको के हो ? वित्तीय संस्थाहरूले यो उद्देश्य अवलम्बन गर्न ठीक हो ? चर्चा गर्नुहोस् । यस्ता संस्थाहरूले अन्य कस्ता उद्देश्यसहित यो उद्देश्य अनुशरण गर्नु उपयुक्त हुन्छ ? व्याख्या गर्नुहोस् ।

३+३+४=१०

What is profit maximization ? Is it right for the financial institutions to follow this objective ? Discuss. Which other objectives can be ideal for such institutions to follow together with this objective ? Explain.

3+3+4=10

१०. अर्थतन्त्रमा बजार नियमनका कारणले के कस्ता सकारात्मक तथा नकारात्मक प्रभाव देखापर्न सक्छ ? चर्चा गर्नुहोस् । नेपालमा बजार नियमनका प्रावधान र संयन्त्रहरूबारे उल्लेख गर्दै नेपालका नियमनकारी निकायहरूको क्षमताको मूल्याङ्कन गर्नुहोस् ।

४+३+३=१०

What positive and negative impacts may occur in an economy due to market regulations ? Discuss. Elaborating about the provision and mechanism of market regulation in Nepal, evaluate the capability of regulatory bodies in Nepal.

4+3+3=10

:: समाप्त ::

लोक सेवा आयोग
नेपाल राष्ट्र बैंक, प्रशासन, अधिकृत तृतीय, सहायक निर्देशक पदको
प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षा
२०७६।११।१७

पत्र : चतुर्थ
समय : ३ घण्टा

पूर्णाङ्क : ७५

विषय : Research Methodology and Information and Communication Technology
(अनुसन्धान विधि तथा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि)

प्रत्येक खण्डको उत्तर छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ । अन्यथा उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।

खण्ड क

५० अङ्क

१. तथ्याङ्क संकलन र तथ्याङ्क विश्लेषणको सन्दर्भमा गुणात्मक र परिमाणात्मक अनुसन्धान विधिबीचको भिन्नताहरू उदाहरणसहित वर्णन गर्नुहोस् । १०

In respect of Data collection and Data analysis, describe the differences between qualitative and quantitative research methods with examples. 10

२. 'अनुसन्धान समस्या' को परिभाषा दिनुहोस् । अनुसन्धान कार्य गर्दा यो किन र कसरी विकास गरिन्छ ? वर्णन गर्नुहोस् । असल अनुसन्धान समस्याका विशेषताहरू के के हुन् ? उदाहरणसहित स्पष्ट पार्नुहोस् । १०

Define 'research problem'. Why and how is it developed while conducting a research study ? Describe. What are the characteristics of a good research problem ? Clarify with examples. 10

३. Non-probability sampling को प्रकारहरूबारे वर्णन गर्नुहोस् । साथै, Sampling Errors लाई कम गर्ने उपायहरू उदाहरणसहित प्रष्ट पार्नुहोस् । ५+५=१०

Elaborate about the types of Non-probability sampling. In addition, clarify with examples the measures of minimising the sampling errors. 5+5=10

४. तथ्याङ्क संकलन विधि छनौटका आधारहरू के के हुन् ? उल्लेख गर्नुहोस् । Questionnaire र Schedule बीचको समानता तथा असमानता उदाहरणसहित प्रकाश पार्नुहोस् । १०

What are the basis of selection of Data Collection Method ? Elucidate. Highlight on the similarities and dissimilarities between Questionnaire and Schedule with illustrations. 10

५. असल अनुसन्धान प्रतिवेदनको गुणहरू के के हुन् ? स्तरीय प्रतिवेदनमा निष्कर्ष कसरी निकालिन्छ र प्रस्तुत गरिन्छ ? उल्लेख गर्नुहोस् । ६+४=१०

What are the qualities of a good research report ? How is the conclusion drawn and presented in a standard report ? Elucidate. 6+4=10

खण्ड 'ख'

२५ अङ्क

Application software र Utility softwares बीचको भिन्नताहरू लेख्नुहोस् । प्रचलित कुनै दुई प्रकारका Application softwares बारे वर्णन गर्नुहोस् । तिनीहरूको कार्य तथा उपयोग लेख्नुहोस् । ५

Write down the differences between Application software and Utility softwares.

Mention about any two popular Application softwares and explain their functions and uses. 5

LAN, MAN र WAN बीच फरक छुट्याउनुहोस् । Internet को परिभाषा दिनुहोस् । ~~Internet~~ से कसरी कार्य गर्दछ ? व्याख्या गर्नुहोस् । ५

Differentiate between LAN, MAN and WAN. Define the Internet. How does the Internet work? Explain. 5

Database Management System को फाईदाहरूको बारेमा उदाहरणसहित वर्णन गर्नुहोस् । ५

Describe with examples about the advantages of Database Management System. 5

'Computer virus' शब्दावलीलाई परिभाषित गर्नुहोस् । नेटवर्कको कम्प्युटरहरूलाई भाईरसबाट सुरक्षा गर्न तपाईं के उपायहरू लिनुहुन्छ ? ५+४=५

Define the terminology 'Computer virus'. What measures do you undertake to protect the computers of the network from viruses ? 1+4=5

१०. नेपालमा ई-गभर्नेन्सको विकासबारे व्याख्या गर्नुहोस् । ५

Explain about development of E-Governance in Nepal. 5

:: समाप्त ::